

Alföldy Jenő

KOPPINTÁSOK

Irodalmi paródiák és utánzatok

BUDAPEST

Sorozatszerkesztő: SIMOR ANDRÁS

© Alföldy Jenő

ISSN 1216-1861

ISBN 963 400 S33 X

Felelős kiadó a szerző

Felelős szerkesztő Tabák András

A szerző fotóját Kecskeméti Kálmán készítette

Terjeszti a Könyvtárellátó Vállalat

Megvásárolható az V. Honvéd u. 5., V. Mérleg u. 6.,
VI. Andrásy út 16., VI. Andrásy út 45., VII. Rákóczi út
14-16.,
XIII. Váci út 19., XIII. Szent István krt. 26. szám
alatti könyvesboltokban

Ha egy kritikus paródiairásra szánja el magát, annak valószínű oka, hogy a kettős természetű – azonosulást és eltávolodást egyidejűleg érvényesítő – kritikairás több évtizedes gyakorlatában felülkerekedett az előbbi, az azonosulás, amit „beleélésnek” is mondanak. Addig-addig olvasta és értelmezte kritikusunk a költők műveit, mígnem egyszer csak munkamódszert váltott. Már nem azt *magyarázza*, hogy miképpen írnak ők, hanem inkább *megmutatja*: így és így csinálják. Nem tudni, miért, de az emberben van egy kiirthatatlan vásottság, hogy Mona Lisának – mint nem is egy modern mester – bajszot rajzoljon. A szerző meggyőződése, hogy Karinthy Frigyes után paródiát írni nem lehet, de kell, mert szükség van rá. A század elején született Illyés Gyulától az ötvenes években született költőig ível a parodizált lírikusok skálája. Ha az olvasó még nem ismerné valamelyiküket, reméljük, az irodalmi karikatúra kedvet csinál neki, hogy utána járjon. Így lehet a derűs ismertetés – szolgálat.

Egyesek úgy látják: a szatírám hangja nagyon nyers
s többnyire túlfeszítem húrom; mások kevesellik
fűszereim ...

Horatius: Kik sérthet a szatíra?

(Bede Anna fordítása)

ILLYÉS GYULA

Kis híján egyidős a huszadik századdal. Amikor ő a harmincas éveiben jár, akkor a harmincas évekről beszélünk, amikor ő az ötvenes éveibe lép, azok az ötvenes évek, a hatvanas éveit taposva a hatvanas években vagyunk – és így tovább; a nyolcvanas éveket is az ő életéveivel jegyzik, bár az évtized nagy történelmi fordulatát, melynek így is részese volt, nem érte meg. Mondják, életének volt egy napja a hetvenes években, amikor nem írt se verset, sem esszét, se naplót, se drámát, se műfordítást, se levelet, se vitacikket, se gyermekmesét. Most, íme, előkerült a költemény, a *Vadlibák*, melyet aznap írt, amikor nem írt semmit. Hogy csakugyan rossz napja lehetett, az is mutatja, hogy saját, *Sötét* című verséből kölcsönvett egy sort.

Vadlibák

(A rendszerváltás elé)

Az égen vadliba-raj bumerángja
süvít el. Útjuk a szárny tudja; bizalmuk:
ösztön-iránytű – élen a fő-öregé – mely ide- s tovarántja.
Úsznak ha alva, alélva – zizegő lég az almuk.

Cella-szűk a világ s csillag-határtalan?

– Ékük iránya, mint a nyílhegyé.

Ámulok: a *retour*-ról mit se tudva, mint a postagalamb,
nélkülem tartanak a cél – a cél! – felé.

Nagy költő is tévedhet egyszer. „Nem lehet tisztességes ember, / ki a versírást abbahagyja. / Az igazmondást hagyja abba” – írta. Már hogyan lehetne, ha ő maga is egész kötetnyi verset hagyott abba! A kötet címe: *Abbahagyott versek*. Ez is ilyen abbahagyott vers:

Csász a dombon

Sanyarú ez a föld sarjúrendjeivel,
megtépázott-sarcolt szőlősoraival:
seregély serege fölötte kavarog,
mint füstcsík, kanyarog templomtorony iránt.

– Gombja körül röpül a seregély-csapat,
domboldalra zúdul, hol ostort durrogtat
gyér- s hóhajú csősze teltszemű szőlőnek
s kongat egy kivénhedt öles öblű hordót:

»Engem ki vándora viharzó világnak
s voltam kivetettje hazahívó tájnak,
ostorom köt ide ...«

Egy sóhaj a zsarnokságról

Lábjegyzet a *Konok kikelet* tartalomjegyzékéhez

Hol zsarnokság van
ott zsarnokság van
az asztalfiában
a versválogatásban

Egy holtomban-gyalázómra

(Pótlás a *Táviratokhoz*)

Tompán buffog a hant, amidőn rögeit hajigálja
vakxi dühében a hős, pálca-csinálta itész.

– Verd csak a sírt, mint pórfi botoz botoran: „nesze aptya”!
Szórd a sarat s döngöld: így lesz a hant – obeliszk.

TAMKÓ SIRATÓ KÁROLY

Verseit olvasva úgy érezzük, az avantgárd költészet nem egyéb, mint komoly szándékkal üzemeltetett humorérzék. Ámde humor ide, humor oda, egyetlen költőtársa sem vette magát olyan komolyan, mint ő. „Ezen a rozzant Dunatájon / a kor kiben zendült meg úgy mint bennem? / Párizs piramisán csúcs voltam!” – írta 1945-ben, nem is alaptalanul. A magyar avantgárd líra három személyes – Kassák az Atya, ő a Fiú, Weöres a Szentlélek; azután Istennek nevében ámen – utánuk az özönvíz, egészen Tolnai Ottóig, a feltámadásig.

A tűzöntő-kor hajnalán

Még füstölögtek a lánctalpra kelt vályogházak
még a nagy BUMM végakkordját ekhózta a Fudzsjáma
amikor felkukorékkoltak a tudathajnalhasadásos költők
de a Kassák-gerinc is csak egy pillanatig lehetett
a villanykorszaki kultúra erekciója

a Kreml szálkatornya torkomon akadt
nekem ki az Eiffel-tornyot keresztben lenyeltem
a dimenzionizmus Dadája véreset köhögött
s a zsoldosokkal cinkosan összevihogtak a nehésvíz-
molekulák

Afrikai génbankot kellene megütni pókerarccal
lábunk közén ég-föld közt jojózó bantu férfigolyók

fekete kézzel tisztára törölni az asszonyi mellek
germán muszka ujjlenyomatgyűjteményét
kiröppenteni Szibéria felnyitott kalickáiból
a hadifogolyseregélyeket
okosan csettenő patkányfogókká szelídíteni
a hasmenéses bombagyárat

PéNZ te ötödik dimenziós gonoszság
melyet az infláció papírrongyverdéje ont
bőségszaruból mint Lehel kürtje a végriadót
PéNZ az aranyeres bankfiókok csiki-csuki széfjeiben
PéNZ dugig a koldustarisznyában
PéNZ a gyerek szétpukkadt malacperselyében
PéNZ a sültgalambra tátott halottak szájában
PéNZ a bűn s baj bacilusgazdája
PéNZ te lángoló lepratelep

Téged halnak a hómezőkön
télibábot káprázó toprongykatonák
téged hizlálnak a kibelezett lódögök hekatombái
téged szivaroznak Varsó Budapest füstölgő romjai
PéNZ inflátorok nepperek uszorások dzsemborija
PéNZ prostitúcióra bujtogató röpcédulaförgeteg
PéNZ nálad többet ér Queneau százezer milliárd
inflációs indigóklapanciája
s az Oktogonon villany-Magyarország csonkaszonettje
PéNZ nélküled Picasso Picabia
sem tud bikavia-
dalra fakadni!

Most pedig ötperces kacagósztrájkot!
Ötperces kacagósztrájkot
Sancho Panza-pocakrengetőt és pléhpofát
a bádogba bújt impotencia kereszteslovagjai ellen
a világmegváltó tömeggyilkosok ajakszőrzete ellen
a mosdatlan szájú báva bálványok ellen
a mákonyos koponyák ellen
a magányos Koppányok ellen
a kacagányos mokányok ellen
a makakányos kocányok ellen
a csattogó tenyerű csasztuskások ellen
Tamkó Sirató Károly
elnémítói ellen!

KÁLNOKY LÁSZLÓ

„Van bennem valami veszélyes” – szokta volt mondani félig tréfásan, félig komolyan, kedvenc világirodalmi hősére, Hamletra utalva, ha sikerült csípős epigramma-szonettet, szatírárt írnia valamelyik irodalmi ellenfeléről. Hetvenedik születésnapján egy magas beosztású politikus cserépvázával ajándékozta meg a kulturális kormány nevében. „A hetven, ugyebár, nem igazán magas kor” – mentetegetőzött a politikus. „Azt is meg kell érni” – válaszolta ő, választott nevéen Homálynoky Szaniszló. S a politikus – bár ezt senki sem kívánta neki – nem érte meg a hetvenet. Szaniszló önmagát is gyakran kigúnyolta. Utolsó évében az avantgárd védelmében forgatta a költői szatíra fegyverét. „Akármit mondasz, ellentmondok” – üzent a hatalom mindenkori birtokosainak.

*Melyben Szaniszló köszönetet mond
egy őt ért sérelemért*

Homálynoky Szaniszló, dunántúli születésű költő
– megjegyzendő, csupán szemlélet kérdése, kit nevezünk
dunántúlinak: az ő szülővárosa, Eger például Pomáizról
vagy Budakalászról nézve, kétségtelenül a Dunán túl
van –

egyszóval Szaniszló négy és fél esztendeje halott volt
már,

amikor az alábbiak történtek vele. Azazhogy nem vele,
csupán azzal, aki volt egykor, mert ha még élne,
nyilván így sóhajtana fel: bárcsak *velem* történt volna
ez a furcsa eset, ezesetben nem haltam volna meg.

Ám az is igaz, hogy ha élne, akkor eszébe sem jutna
ilyesmit mondani. Mint tudjuk azonban,

„Több dolgok vannak földön és egen,
Mintsem bölcselmetek álmodni képes”,

és aki sokat töpreng különféle titokzatos jelenségeken,
melyeket a tudomány a parapszichológia körébe sorol,
az talán képes lesz arra, hogy halála után, amikor az

ember

már végképp semmin sem csodálkozik,
véleményt alkosson olyan eseményekről,
aminőket életében meglehetősen képzelőerő birtokában
sem képzelt volna el, s ő ezt az esetét

– T. S. Eliot szavaival mondva –
egyáltalán nem így képzelte el.

Bár Szaniszló készségesen egyetért barátjával,

az őt kevés híján négy évvel túlélő Weöres Sándorral,
aki szerint „nem lenni jobb”, mégis szívesen szurkolt
volna Egerszegi Krisztina olimpiai győzelméért,
aki neve által bizonyos értelemben dicsőséget hozott
Szaniszló szülővárosának, Egernek, e Dunán túli

helységnek,

mely nem tévesztendő össze a másfelől nézve szintén
dunántúli

Zalaegerszeggel. Izgatottan figyelné a prágai, szófiai,
berlini, temesvári, bukaresti híreket, s más földi

örömökben

és gyászokban is szívesen osztozna az őt túlélőkkel,
bár, ahogy szokta, megnézné, kivel.

Közbevetve, a költő gyakran mondogatta barátainak
érdekesebb úszóbajnokságok tévéközvetítése alkalmával,
hogy az ő egykori, serdülő korosztályban aratott megyei
úszógyőzelmével úgy lemaradna egy mai úttörő leány

versenyen,

mint a borraivaló. Hogy előbb-utóbb távoznia kell
az élők sorából, egyebek közt azért is sajnálja,
mert erős kíváncsiság tölti el, vajon hol lehet
az emberi teljesítőképesség legfelső határa,
nemcsak az úzásban, hanem például a szonettírásban is,
melynek új vívmányait a fiatalabbaknál oly nagyra becsüli,
és persze a zsarnokságok megdöntésében,
melyeket remélhetőleg nem vált fel újabb zsarnokság.

De, hogy el ne térjek tárgyamtól, átadom

Homálynoky Szaniszlónak a szót, aki rendkívül tömören
és célratorően írt, kivéve, amikor nem,
például az effajta emlékiratverseiben, melyekben

szeretett mellébeszélni, sőt, ilyenkor éppen a mellébeszélés volt a célja, s ekként volt mégis célratoró. –

Történt, hogy fiatal irodalomtörténész barátom,
Cserjés Miklós, kandidátusi disszertációt írt
munkásságomról, s egy decemberi napon meg kellett
védenie

könyvben már jócskán kifejtett téziseit egy erre kijelölt
tudós testület előtt, opponensekkel és szakértői
hozzászólókkal, ahogy ez a tudományos életben
régóta megszokott. Barátom értekezését még olvashattam
életemben, így nyugodt szívvel állíthatom, a testület
megérdemelten fogadta el egyhangúlag, miután egy
tekintélyes

könyvkiadó lektorátusa, csakúgy, mint az olvasóközönség,
már régen elfogadta. Jót írni, sikert aratni
nem ugyanaz, mint elismerést szerezni az
irodalomtudományban –

ezt magam is tanúsíthatom, hiszen egy szűk pályatársi
kört nem számítva, első négy-öt verseskönyvemről
alig vett tudomást a szakma: meg sem említettek
az irodalompolitika hivatalosságai, s csak tessék-lássék
szerepeltettek a magyar líra reprezentatív antológiáiban,
melyeket, hogy, hogy nem, ugyanők szerkesztettek.
Cserjés barátom disszertációjának megvédésekor
új szelek fújdogáltak a magyar politika egén, melynek
létezéséről nem is tudtam, egyoldalúan kedvezőtlen
tapasztalataim birtokában azt hittem naivan,
hogy a magyar politikának nincs ege,
csupán alvilági sara van ebben a saralom- vagy
siralomvölgyben,

s ez mindaddig süpped alattunk,
amíg csak el nem múlik tőlünk a keserű pohár.
De ezt már végképp siránkozás és fogcsikorgatás
nélkül mondom, mentesülvén mindezek s a létezés egyéb,
kisebb-nagyobb rémségei alól halálom pillanatában.
Az új szelek fújdogáltát megérezhette a minősítő bizottság
elnöke, a költészetszakértő Szabolcsik Miklós is,
mert zárszavában a következőket mondotta:
„Elismerem, hogy hibát követtem el, amikor túl szerényen
szerepeltettem a Hét Évszázad Magyar Verseiben

Homálynoky

Szaniszlót – de enélkül a költő nem írhatta volna meg
azokat a műveit, melyekben e fölötti fölháborodásának
hangot adott.”

Mínthogy én már üdvözültem, e szavakat csak
üdvözölhetem:

igaza van Szabolcsiknak, tiltakozó írásaimat csakugyan
neki és az antológiát megjelentető kiadóhivatal
igazgatójának, N. Egonnak köszönhetem.

Talán akad, aki erre azt mondja kissé túlzó hasonlattal,
hogy akkor hát József Attila felmagasodó pályáíve
az egyébként nyelvészeti érdemeket is egykor magáénak
valló

Horger Antalnak köszönhető, és hogy más dolog előidézni
a bajt olyanok sorsában, akik tehetségükkel, szorgalmukkal
a fiaskót önnön dicsőségükre képesek fordítani,
és megint más életük megnehezítését érdemnek beállítani.
Ámde a jó szándékot sose hagyjuk figyelmen kívül,
még akkor sem, ha csak utólag szerez magának érvényt.
Nem örülnék, ha valaki megfosztaná Szabolcsik Miklóst

saját magának tulajdonított érdemétől.
Fogadjuk el, hogy mindenkinek olyan érdeme van,
amilyet megérdemel.

A megcsonkított cédrus átültetése bonsai-cserépbe
(Átültetés)

Nem párbajozhatok többé gőzmozdonyokkal,
se tankokkal, se bombázórajokkal.
A Szabadság-szobrot se rólam
baltázza kőbe Kisfaludi Stróbl Zsiga.
A búcsúzó, ki értem könnyet ejtene,
lábát törí a sötét lépcsőfordulóban.

Hová lettek a csalfa egri lányok,
kik babérlevél nélkül hagytak benn a pácban,
és buzgón törték az orrom alá,
mit púdertartóban rejtegettek, a borsot?
Hová lettek Ivándy presszóslányai,
kik az Igmándit felvizezték?

Midőn magányos lábamat
az ülőkádban párosával áztatom,
érezem, az árnyékom a sarkamról levált.
(Talán a zokni volt.) De érzem,

többé nem ijedek meg tőle, s árnyam
láttán mások se rémülnek halálra.

Már egyre tűrhetetlenebbek
a hitlerbajuszok a Sztálin-orr,
s a Sztálin-bajuszok a Hitler-orr tövében.
Egyre jobban riaszt
a tévé választási műsora. Ha nincs tanú,
a készüléket ki is kapcsolom.

Rémtettek a panteonban

Mottó: Untatnak a sültrealisták?

Kapj elő egy szürrealistát!

Panyókára vetett stopperórával a mélytengerbe merülni
egy bűvárharangvirágban,
samponos hajmosást rendelni tökkopaszon a Viktória
vizesés alatt,
pucéran mekegni rettenthetetlenül
az oroszlancketrec elfűrészelt rácsa előtt,
zászlóra tűzni a felbonthatatlan konzervdobozt
s a bármikor felbontható baráti szerződést,
majolika Maillol-szobrocskákkal rakni tele
a futuristák hátizsákjait,
elfecsérelni a létfontosságú herdát
és elherdálni a fölbecsülhetetlen értékű fecsért,
mizliket rázni a garmadafáról,
hullahoppozni egy frászkarikával,
írmagból rekordtermést learatni a fikarcmezőn,
vígán kerekezni végig a Stefánián
egy rombuszkerekű biciklivel,
esti tanfolyamot hallgatni a slamasztikában,
a kerítés tövébe pisilve

átfütyyenteni a szomszéd bolygóra,
elektronmikroszkópon keresztül kacérkodni
az AIDS vírusával,
gyászmisét celebrálni egy levizelt hangyaboly fölött,
márványszarkofágot emelni egy vakondtúrásra,
esernyővel lovaggá ütni egy varrógépet a boncasztalon,
és addig nevetni,
míg meg nem pukkad a haragosunk.*

* Ebben a költeményben mágikus jelentősége van a semminek, viszont semmi jelentősége nincs a mágiának. Hogy ez miként lehetséges, arra maga a költemény adja meg a választ.

WEÖRES SÁNDOR

Szeretett játszani a falunevekkel, ahogy azt *A legfurcsább magyar falunevek* című kései verse mutatja. Szerette szavakkal utánozni a hangszereket. „Szeretnék játszani”, „Én játszani akarok” – írták elődei, Szép Ernő, Kosztolányi. Ő csak játszott. Sokszor igénytelen volt a tematikában. Nem akart nagy költő lenni, mert az volt. De nemcsak etüdökkel, hanem szimfóniákkal is remekelt. Bár élete nagy részében azért marasztalták el, mert nem politizált – ez nem is igaz, csak nem a hatalmasok szájaízehez igazodott –, egy ötéves kisfiúhoz illően dacos természete folytán rögtön nyíltan politizálni kezdett, mihelyt az új hatalom irodalmi hangadói nagy kegyesen levették a költők válláról a kötelező politizálás terhét.

Egybeírt falunevek

(román)

Legénd

Kisasszond

Iklad

Lánycsók

Bugyi

Told

Hövej

Vág

Fáj

Túrje

Csesznek

Lövő

Baj

Kisbabot

Két magyar falunév dobra és cintányérra

Dab Dab Dab Dab
Csöngé Csöngé Csöngé Csöngé
Csöngé Csöngé Csöngé Dab
Csöngé Csöngé Csöngé Dab
Dab Dab Csöngé Csöngé
Dab Dab Csöngé Csöngé
Csöngé Csöngé Csöngé Dab
Csöngé Csöngé Csöngé Dab
Csöngé Csöngé Csöngé Csöngé
Dab Dab Dab Dab

A lég nem elég!

Illyés Gyulának, Váci Mihálynak,
Simon Istvánnak és akiknek még „nem volt elég”

Álmodozom csak az egykori csöngéi jó levegőről.

Ködlő széna szagát hozta a hajnali szél,
illatuk ontották boglyák töviből a tinórúk,
orrontottam akol állati trágyalehét,
összevegyült a kifejt friss tej bociorr-melegével.

Párolgott a kalács, benne piros mazsolák,
hozta a lány a baracklevárt, rajt' döngtek a méhek,
dús fonatú haja szép, illata réti virág.

Nyári eső idején a tudóm feszítette a földszag,
pompázott a retek, rózsa, büdöske virult;
jó szaga volt a falunknak, a kertnek, a körtevirágnak.

Most letekinteni itt, Pest fele balkonomon?

Úszik a város a bűzben, a szmog betakarja egészen,
szennyes az ég, a folyón csúnya olajlepedék.
Mintha bagózna a város, fuldokol Óbuda, Újpest,
csúcshurut és saveső fojtja a hegy tüdejét.
Kékfeketén pöfögik pufogófüstjük a trabantok,
zúgva repeszt, nyoma füst, gömbsisakos motoros
– bőrdzseki, csizma –, akár a szkafanderos űrnavigátor.
Sárgarigó cserreg – jaj, levegőt, levegőt!
Én, a közéleti dalnok? – Üzenném legszívesebben:
halld, nosza, képviselő, bajban a környezetünk!

Kínai agyagkatonák

Ó, ti dicsőek a harcban, a hőben, a hóban, rettenetes
agyagok,
nem féltetek ellenetektől, tőletek félték – nincs szivetek,
agyatok,
hős szolgálói Halálnak, a Mennyei Béke terén ont vért
hadatok!

Lelket az Isten fújt-e belétek? Értetek ejthet-e könnyet
anya?

Vár-e arátok? Tűz az atyátok, orv uratoknak néma hada,
nagy baba-gyár és áruda ontott, bamba gólemek áradata!

Fenyegetéstek sokszorosára növelte a had sikeres rohamát,
harciasan, szigorún a tekintetetek évezredekken hatol át,
vagytok a „férfias élet” ígérete: holtak örökre,
agyagkatonák!

HATÁR GYŐZŐ

Beszélő neve van. Nyelvi fantáziája és hazai irodalmi tájékozottsága HATÁRtalan. 1950-ben tiltott HATÁR-átlépés kísérlete miatt két és fél évi börtönre ítélték – ön-nön HATÁRait mégis naponta átlépi versben és prózában. 1956 óta a HATÁRon kívül, Angliában él, de még sosem volt magán kívül, kivéve egyszer: amikor egy divatos rossz költő verse került a kezébe a toaletten. Alábbi költeménye ebből az élményből táplálkozik.

Latrikánus ének

Hascikarós bélkínomban nyögve dörmögős-vidám
latrikánus dalt szerzék az angol klón a latrinán.

Ejh mormogtam diarézzunk mint egy buta álmodern
orra hegyét nekem csak a farkam-barkam hordja fenn.

Ebugatta henye-konya csőstül nyomja a dumát
bolond ki meg nem szemléli amit maga produkált.

Megrágatlan emésztetlen szava durcos trágyalé
reteráton a bélrenyhe rímelteti rá: ganyé.

Szétkeni a fostos képet költeménye lekonyul
lógót miként budi falán rajzol egy mocskos nagyujj.

Ámbraszagnak nem vélhető illatokkal durrogat
vadonat-vad indulatja szól neki ily nagyokat.

Újdondikám erőlködjél – kólikás a latrinán
tükröződj a műben akár klotyómban a popsikám.

Kukori-kí primitívkém neked nő a ganédomb
szidd az öreg nagytarajút ki a retyón poént ont.

Egyetmást elorronthatnál a dérütött pasitól
Jékelytől Kálnokytól jó Latortól Kasitól.

Bot füledet köszörülgesd Wé Sanyin Vason Dsidán
bársonyos légy mézes liktár midőn olvasód kihány.

Párizsból egy kis lettrizmus groteszkéknál pop'nyalás –
teszek még rád lírikusnak csúfolt újundok bagázs!

SIMONYI IMRE

Mondják, hogy a költészet legfontosabb tényezője a költői személyiség. Ha ez igaz, akkor Simonyi Imrének könnyű dolga van: ő ugyanis költői személyiség-nagybirtokos. A magyar líra történetében gyakori a demokratává sértett úr – de ennek ellenkezője sem ritka. Simonyi az úrrá sértett szegényember megtestesítője.

Forgácsok egy szobortalapzatról

Egy reggel arra ébredtem, hogy még sosem öltem embert. Pedig valakit meg kellett volna ölnöm. Nem tudom, kit, de biztosan gazembert, hisz ember a bitang.

A hírlapírót, aki egy pesti költőcske fércműveihez hasonlította nyolcszázkilencvenkilenc legjobb versem egyikét, ezennel kihívom fejpárbajra a podolini réten. Stukkolni akárhányszor szabad, a kapásgól duplán számít. Megnevezem párbajsegédeimet: Göröcs Titi (jobbösszekötő), Pásztor József (balösszekötő). Ellenfelem hívhatja Détárit, Nyilasit, vagy akit akar. Gyerekek, reflektort! A legcsinosabb sminkeslányt küldjétek sebeim bekötözni.

Vigyázzatok, mert egyetlen úr van itt Gyulán. Vigyázzatok, mert ha vonatra szállok, Pesten is csak egy úr, egy magyar leszen.

És lesz akkor sírás-rívás, fogak csikorgatása.

Gyulai éjszakák

Egy nagy-nagy élet gyönyörű roncstelepén
naponta két-három (s több) lány ha fölkeres,
egy nagy-nagy sóhajt a plafonra küldök én:
az életpörben én voltam a fölperes.

Nem párbajoztam én soha. Mit? Hogy *ezekkel?*
Házam nem ezért fegyenctelep (egyszemélyes).
Vívtam csupán versekkel, nőkkel és szeszekkel –
szerény voltam, habár sohasem túl szemérmes.

Pocsék volt a világ ... ámde egy kicsi szőke,
egy kicsi szőke szubrett és Gyulán a Színkör ...
a vurstliban jól lőttem, és ez volt a *tíz kör!*

Színház ... játék ... s a nő ... Hogy szőke volt vagy rőt-e
már nem emlékszem ... lassan besötétedik ...
Tessék, megint csöngettek. Ma Ő a hetedik.

SOMLYÓ GYÖRGY

Palimpszeszt című, meglehetősen sokadik verseskönyvét 1988-ban adták ki. A palimpszeszt olyan írás, mely bármikor letörölhető és újraírható. Somlyó György palimpszesztet írt a többi közt *Babits* címmel, amely – a kötetcímnek ellentmondva – letörülhetetlen. A parodista ezúttal biztos lehet benne, tökéletesen utánozza a költőt: meg se kísérelje az olvasó, hogy nedves ruhával vagy spongyával letörülje az alábbi költeményt, ezt a pszeudopalimpszesztet. Az utána következő szonett, Somlyó szonettkötetének darabjaihoz hasonlóan, *nem* pszeudopalimpszesztként íródott. S ez is kétségbevonhatatlan hasonlóság.

Babits

(palimpszeszt)

babits:
Etalon;
mérettartó kártyavárban
a beton,
a talon;
kinek várát Dante
immár meg nem dönti;
a férfi-menzesz
enyhére szent szesz;
a Módszer –
idomszer;
kell a bűvárnak abból,
ha felbukkan a habból;
emberi Nagylét,
sohase nagykép;

példakép, ősi,
bármit mond Eörsi,
ő a Himalája,
mindenki alája;
lám a dalai:
mind Láma, Dalai;
ő a dala-él,
a dala-nem-alél,
kit magába szervit a
szerzetes, a szervita;
volt vele egyszer vita,
szegény József Attila;
Babits, bűnnel híjas,
mégse Nobel-díjas

Kívárt szonett

„Lesz-e, ki majd őt is szonettbe vésse,
e szonettek szorgalmas vésnökét?”
– kérdezte harminc éve, éjsötét
hajában fehér szálát véve észre

a fodrásznál, hol tükrök tükrözése
sokszorozta meg a tekintetét.
Ő úgy lelte meg a saját helyét
mesterei közt, mint kinek személye

nem egy, nem „hetven”, hanem végtelen
időben, térben, nyelvben, nemzedékben,
miként Hegel s Engels kultúrspirálja,

vagy Mengyelejev roppant rendszerében
a lehetséges X-edik elem,
amely a kutatókat inspirálja.

PILINSZKY JÁNOS

Sokan úgy tartják, hogy versben sohasem politizált. Mondogatják azt is, hogy kései szabadvers-korszaka nem ér föl a korai, kötöttformás korszakával. Ez a kis hatsorosa is bizonyítja, mindez mekkora tévedés.

Pilátus

A világváros ketrecüres szívében
oly nesztelenül mész mellettem el,
akár egy puhaléptü tigris.

Utánad nézek és eltűnődöm:
Istenem, hogy megvénültek a nagyragadozók,
mióta nincs, aki mosta kezét.

NEMES NAGY ÁGNES

Ahogy Rilke Rilke, úgy Ő Nemes Nagy Ágnes. Ami azt jelenti, hogy csak önmagához hasonlítható. Ezt az állítást csupán erősíti a versbe rejtett Rilke-idézet. Nemes Nagy Ágnes voltaképp Nemes Nagy Ágnes a köbön.

A jelenés

„Nagy pergamen dünasorok
alkotják agyvelóm redőit”
Pierre Emanuel: *Ars poetica*
(*Rónay György fordítása*)

Irtózatos a kegyelem
mit harmadfél ezer éve
ígér egy antik templom paleontológiája.
Szklerotikus évgyűrűk, salétromos
lecsorgások a vaskos oszlopok
megroppant masztodonlábszárain,
gyík- és madárkövületek
kristályos versláblenyomatai
a timpanon tompaszögében.

De angyalok. De angyalok is ott,
hol harci mén nyerít.
Irtózatoss egy kő kerub,
ki kükloptikus oszlopok között
suhán át, szökken dobbanatlan-súlytalan
elefántláb dór csonkokon
s túl mindenben, mi jó, rossz, rétoros
vagy paposan manicheus!

Karcsú lába csak pátoszos,
tárgyias-tárgyilagos
erővonalcsomókra, oszlopfőkre hág,
s a huzatos csarnokoszlopok
között az ég, a mondhatatlan,
omladék közt omolhatatlan,
romok között romolhatatlan.
Végek között: a végzetetlen.

A panteon fölött oly magasan,
hogy láthatatlan s hallhatatlan,
egy nagy madárnak fém eszméje bűg:
Wilson-kamraként őrszi röpte rajzát
a koponyaagy cementszürke állománya.
Ott ütközésre kész két eszmeképzet
járszalagon: a történelem villanó
majd elsötétülő filmszakadása.

Egy szívenlőtt könyv szárnya csattan,
rézsút kifordul s aláhull gerincetörten,
lángolón és mártírkorma hullatón
a Jelenések Könyve. Mint varratok
az agykoponya falán, kitart cakkosan
egy szárazvillám enkefalogramja.
Irtózatos a kegyelem –
és rettenetes minden angyal.
A világvégi léghuzat
feltép egy karthágónyi könyvtárt,
és lángolón és kormahullatón
és tektonikus rémületben összerándul
a panteonnak paleontológiája.

Akkorra én már túl a réven.
A könyvtár kapuszárnya leng utánam.
Kifut szobraim hajórakománya.
Eszmék nyersvászon vitorlaszelével,
szemben agresszív elemek sós záporával
hullámtörő hajóorr. Niké.

NAGY LÁSZLÓ

1968 augusztusának utolsó harmadából származik ez az eddig ismeretlen Nagy László-vers. Aki megjegyezte, hogy „a branyiszkói dobok is legurultak az orfeumokba”, az nem csodálkozik a helynevek merész váltogatásán, s nem téved el a költemény képi világában. Nagy László itt, a „tülekvésnek fölépült Budapesten” is homéroszi hős volt, közép-európai felelősségű, szelíd, ám ha kellett, haragos óriás.

Dobszóló Branyiszkónál

Égei hőben lüktető halánték,
platina szálakkal az augusztusi tél terrorsa varrja,
ropogó csontperecekkel markol a tél, a tél, a tél,
itt állok tajtékban Trója falán, hektori hűség,
Érisz almája itt a kezemben, Érosz nem alma nekem,
fából a trójai csődör legyen a Szaturnusz vaskarikája,
záhonyi hágón bedüböröghet
– úristen, mennyi réz! – lokomotívon,
csersavas irháddal, Imperiál: pergő bár-dobokon,
mert nincs mese, élő mítosz e dög tél, torka hiúznak,
kárpati dögtemető, a kan-nyuszi lába kalimpál,
söréttől roppan lába között a kis lila bors-szem,
jégcsap két sora csetten rá, csapda: kelet-nyugati fogsor,
szűkül, szűkül a Pelloponézosz,
Európa bika-labdája, keleti Ibériája,

szibériai barbárok ellen balkáni balkonod, Lorca!
Trója falánál kétszázezer baka szája
egy harci Jézusmáriát fülíg reped,
haj, cseh lapályon e roppant Horda: Arany?!
Nünüke-sisakjuk villogja, dél, dél,
dél van, agyó, húrkafejű Agamemnon,
megbocsátani nem fog soha intellektusom,
májam, a keselyűcsörtépte sem, sohasem,
fordított Dugovics, andoráskeresztben fölfelé zuhanok
csillagra akasztott ostromért,
hogyan Schliemann se talál meg!
Invokálom a véget, im: Ámen,
Ámen, rábólint utolsó ezüstmölykfej:
túros a hátad, Imperiál!

1977. augusztus 21.

TORNAI JÓZSEF

A világhírt költő főleg a dunaharaszti aszfalton, a ferencvárosi pampákon és az Egyesült Államok néprajzi múzeumaiban otthonos; utolsó mohikánja ő az ősi-modern kultúrának. A kultikus nagykorúsítási szertartáson ötvenkilenc évesen esett át, miután negyven napig bolyongott a szikes-homokos, királydinnyés nagy magyar pusztában; öccse, Csoóri Sándor tartotta a keresztvíz alá őt, a rugdalózó kisdedet. Kiforrott énekhangja azóta is híven megtartotta kamaszkori mutálásból eredő, keresetlen üdeségét. Hamisítatlan fiatal költő a mai húsz-huszonötéves aggastyánok között.

Nők, ti

Nők, ti,
kamaszkorom indiánnyaras álmai, barnák,
szalmaszókére fakultak,
napraforgótányéarcúak, Dunaharasztimosolyúak,
ferencvárosiszéllebenésűek,
szájatok, szám húsából velem együtt cseresznyézők,

Nők, ti,
mindég másutt lévők, mint ahol én kéksóvárgok
búzavirágreményben,
pályaudvarszorongásúak, HÉVelsuhanásúak,
monitorhajóbúcsúsikoltásúak,
lófaroksörényetek arcon suhint, mintha az utolsó
megszálló tank Tatjánál állnék,

Nők, ti,
Szfinxként semmit se mondók, sokbeszédűek, csobogók,
titok és végtelen felé fordított húsvét-szigeti arcok,
Brançusi vésője nyomán feltárulkozó, hatalmas
búzaszemek,

Nők, ti,
csípőtök homoktölcsérén lepergő életeim,
ha versemben fejreállítalak bennetek, visszapereg a
haraszi por,
melyből vétettem, s mit portölcséerként forgat a bolondos
alföldy szél.

FODOR ANDRÁS

Nyilatkozataiból és műfordítói munkáiból tudhatjuk, hogy az angol költészet modern, objektív irányzata hatott rá, mindjárt pályakezdésekor. Gyöngéd, barbizoni festőket idéző, pasztellpuha természeti képei, olvadékonyan érzelmes, édesen vallomásos szerelmi költészete és bensőséges szívhangjai furcsa módon csakugyan eszünkbe juttatják T. S. Eliot, W. H. Auden vagy Ezra Pound szikár, férfiasan kemény fegyelmezettségét és puritán intellektualizmusát: igen, az éles ellentétek valóban vonzódnak egymáshoz. Egy szigorú olvasó föltette a kérdést a lapszerkesztőségnek, mely a verset közölte: hogy lehet Fodor András ministránsfiú Veres Péter mellett, amikor köztudomásúan mindkettőjüket a református vallásra keresztelték? – Nos, éppen a vers bizonyítja: egy református ifjú is viselkedhet úgy példaképe és eszmei atyja oldalán, mint egy ministráns, hajaj, de még mennyire.

Eötvös-kollégium, 1948. május 1.

Lágyan döngicséltek szűz gallérom körül
hamvas hátú cserebogarak. Egy a tenyeremre ült,
szárnybontó páncélkitinje még zsenge-barna,
mint frissen kipattant gesztenyerügy.

Rátétes kötényében Rózsikám a fűre heveredett.
Két szeme kökénykéken oldalvást rámhederített –
pedig Húsvét kedden Buzsákon
locsolkodván a kútnál, rám se vederített.

Rózsikának sok szoknyája volt; legottan
lapozgattam fölhevülten, kipurultan
Jeszenyinben, kedvenc Puskinomban,
és jó Lermontovomban is kínomban.

Ám ekkor felsugárzott, mielőtt végsőt bukott,
a történelemalkonyati nap:
egy ismerős kalap fénykarimája alatt
megjelent egy puritán, felséges alak.

Péter Bácsi volt az, állig gombosan,
jól vasalt csizmája, bajsza kifelve gondosan.
Hozzá szegődtem híven, csengetyűs fiú, végig a városon
néki ministráltam az orgonáló májuson.
Bartókról, Albán Bergről váltottunk szót okosan.

És ekkor boldog voltam, mint a selyemcukor, az ám,
mely olvadott nyelvemen kiskölyökkoromban édesen.
Boldogabb voltam, mint hűtlen Rózsikám,
ki elringott egy följelvényezett káder oldalán.

Boldogabb voltam, mint az olvadó cukor,
mert látott engem Péter Bácsival a Ménesin
Domokos, Szász, Vekerdy, Szűcs Jenő, Lator,
és kedves tanárunk – tatáros, keskeny szemrés –
Keresztury, valamint Réz Pál, Rádics, Kanócz,
Zeller, Illés.

TÓTH BÁLINT

Ha a „pannon költő” elnevezés azt jelenti, hogy a lírikus a dunántúli tájat jeleníti meg verseiben, szívesen alkalmazza a római költők s Berzsenyi verstani formáit, egy öreg vincellér bölcséletével szemlélődik a természetben, versekkel áldoz Bacchusnak, s latinos derű jellemzi, akkor Tóth Bálint pannon költő. Ha azonban megnézzük, miként kap formát költészetében a történelmi élmény, s milyen politikai harcokat örökít meg, akkor nem érezzük kielégítőnek a „pannon” jelzőt.

Tóth Bálint magyar költő.

Mindenki magyar költő, aki magyarul ír – de ő még inkább.

Zsároshegyi látomás

Szarvas bög a hegyen, áfonya-, som-szezon;
makkot hullat a tölgy, érik a szilva, dió.
Őzláb gomba szagát hozza az esti fön,
erdőnk lombja fölött könnyű pára pipál.
Kottyan vén kulacsom, telt poharad kiidd –
tölts rá s hajtsd le te is, bánatot űz e szer.
Tábortűz parazsán süljön a nyársra szúrt
jó szalonna-darab, zsírja cipónkra csöpög.
Emlékezz, de ne rútharcot idézz nekem,
fátylat börtöneink fénytelen éveire!
Száras, bortalan évek! Belerendülök,
elképzelve a kint: csöppnyi ital se volt!
Most csillagzik az ég, szikraeső a Tejút,
szentjánosbogarak rajzanak itt s amott –
káprázat! A szemem csípi a füst talán?
Gyertyával a fején szarvas a kertben, ó!
Nézd, mily szép az agancsa, szőre merő fehér!
Lám, hát van csodaszarvas – ő a meótiszi!
S gyertyák százai még! Minden agancsbogán!
... Vidd, asszony, a borom. Itt a delírium.

CSOÓRI SÁNDOR

Az esetek túlnyomó többségében a szerencsés döntések embere. 1968. augusztus 21. után például úgy döntött, hogy nem menekül Nyugatra, hanem – ellenkezőleg – Julianus barátot követi, s keleti őseit kutatja föl. Nem halt be a mesés Kelet olyan mélységeibe, mint középkori előde, aki a szibériai hómezőkön élő obi-ugorokig is eljutott, mert már a Keleti Kárpátokon innen, Sepsibesenyőn heurékát kiáltott. Alábbi verse még e szerencsés döntését megelőzően született. Egy budapesti szerkesztőségben arra kérték, változtassa meg a „tankok vonulnak be” fordulatot, nem nagyon, csak egy icipicit, így: „tankok vonulnak fel”. Mire ő így válaszolt: de hiszen akkor a katonai megszállás ténye ünnepi felvonulássá változna! Hát éppen ez az – mondta neki a szerkesztő. Csoóri erre visszavette a versét. Most olvasható először eredetiben.

Várakozás a télben

Se hó, se hó,
csak hókölés, csak bókolás,
csak a gémberedett napkorong sápadozása
a hazugságot markolászó tévéantennák fölött.

A lecsupaszodott jegenyén
élesen kiált egy rigó,
de csak a csőd kopogtat az ablakomon
fekete diplomatafrakkban.

Hiába hallgatom hajad elektromos pattogását
a bolíviai dzsungeltüzekben,
homlokom mögött csak a felkoncolt kert
lefejezett őszirózsái,
csömböllékes alfelű pufajkások
csordajárása után.

Egy őrült dongó törne ki ablakomon,
zúg, mint jeges pályán egyhelyben berregő motoros,
az ablakfólián harisnyaálarcos pók lesi tőreivel, mérgeivel.

Nyitott szemem kökörscint, kikericset álmodna,
szénaillatú, rengeteg női haját,
de mintha tankok vonulnának be
a szelídség lobogóiba öltözött hidakon,
s Közép-Európa szétterített szemétdombjain
kiéhezett kutyák marakodnak a levágott kakasfejen.
Vagy csak egy böhöm állkapcsú rágcsáló
roszogatja havatlan párkányomat?

Ha föltámad végre,
a fésűd alól kelő helsinki széllel
veled világgá mennék
egyetlen elhullott hajszáladon.

EÖRSI ISTVÁN

Vérbeli demokratához illően, az alulról jövő kezdeményezés híve. Szellemi értelemben is mélyről jött: Rákosi balekjából lett később a szellemi ellenállás hang- és mérvadó egyénisége s a leglucidusabb közírónk. Noha nyárspolgár- és széplélek-pukkasztó költői magatartásával jócskán leplezi – az igazmondás művészetét formaművészetként értelmezi. Mindig egy fokkal jobb, mint amilyennek tartják.

E. I. Önkéntes visszatekint

Voltam pirosnyakkendős úttörő
– Hurka Matyinak buzgón integettem
majd női kézben jó diótörő;
akkor már más integetett helyettem.

Jó étvágyam volt: hat tankot megettem,
s nem mondhatnám, hogy a taccsot kidobtam;
Molotov-koktél? – elvből elvettem,
tudván, a behemótnak meg se kottyán.

Elpüfölték rajtam az Eördögöt,
miközben a dutyiban sem javultam;
szívták a véretem picci dögök,
mégse fogtam fel sorsom bonyolultan.

Örültem, ha jött a börtönspenót,
bevágtam négy tányért – áporodottan –,
vízbegrízen híztam vagy nyolc kilót;
akkor még semmitől sem undorodtam.

Formaművész is voltam, bár hanyag
– az irodalmi költőt megvetettem –,
s mert megkötött a túl költött anyag,
néhány pofont a lantnak lekevertem.

Mesterem nagy szakács: Túrós Lukács,
ízlését én is gúnyolom, ha kell,
de mostanában gyalázni szokás,
s hogy más simfolja, azt nem tűröm el!

Frocliztam kábé- s altitoknokot,
főszerkesztőt, minisztert eleget,
s még mielőtt székéből kikopott,
homlokán csaptam agyon a legyet.

Tollamtól reszketett a hóka pártház,
irodalmi stréber és szak-elit,
s bár visszavárt, fenyegetett a zárt ház,
nem lettem többé vörös szatelit.

Nyugat-Berlin? – Lelepleztem a tőkét,
mint villantja ki sárga fogsorát,
s kísérvén kéglire egy kicsi szőkét,
a Falon túlról mutogattam át.

A nemzetiszín pántlikán röhögtem,
a burzsuj-demagógián dohogtam –
nem mondhatná senki, hogy semmitől sem
s hogy senkitől sem undorodtam.

KESZTHELYI REZSŐ

Mint minden lírikus, ő is az egyetlen metaforát keresi; szó szerint egyetlen metaforán dolgozott húsz éven keresztül. Ez a metafora így szól: a világ egy üres csigaház. Munkájának csigatempója maga is a lényegre utal.

A csiga templomtornya

spirálvonalban fohászfüstcsík
cigarettaaparázstól
körkörösen fel a fény kezdetéig

A toronygombtól
harangkötélereszkedés
vértollas porfüggöny
galambverdesésen át
elcsigázott kezünkig

itt ahol Ő lakott
befelé türemlett mindentudó szemmel
most csak a csönd
csak az űr
kitépott nyelvű harang

várakozunk csak a méz peremén
míg hátára kap
s lassan őrlő malomlábakon

a megtorló kardhalakig visz
a bűn bomló szagával
minden zugot betöltő
remeterák

MARSALL LÁSZLÓ

Diákkorában sokáig nem tudta eldönteni, matematikus legyen-e vagy bölcész. Évekig párhuzamosan járt a matisz meg az irodalom és filozófia szemesztereire, de a tartós választáskényszert egy ponton túl nem tudta elviselni, s úgy döntött, hogy bemegy a talponállóba és megiszik egy korsó sört rummal. Dilemmáját kegyelmi állapotban oldotta meg; azóta költőnek közismerten matematikus, matematikusnak viszont kifejezetten lírikus. Ennek főként versei látják hasznát: a halmazelmélet például szó- és betűhalmazok formájában, a másodfokú kétismeretlenes egyenlet pedig ismeretlen eredetű hasonlóra és hasonlítottra felbontható metaforák módján jelenik meg európai rangú – habár a rossz nyelvűek szerint magyarra lefordíthatatlan – költészetében.

Angyalok a tű hegyén

„A praemissák csakugyan irracionálisak, de az irracionális praemissákból (a skolasztikusok) a legélesebb logikával vezetik le a konklúziót. Dante költészetébe is belekerül ez a már csaknem matematikai kérlelhetetlenség.”

SzerbAntal: Világirodalom

Hány angyal fér el a tű hegyén?

Fényes homlokú, bakszagú középkori csuhások,
szent őrülteket szent-buták kérdése, birkózáván
buzgó cortexük a hittel! Szép ez a hitbeli hóvakság,
istenüléssel kokettáló elszántság, szuperlogika,
az ördögnek se bevallva, hogy igazában a kérdés:
hány angyal bizsereg hajnaltájt egy vérbő barát
péniszre hegyén, álomangyallal hancúrozván csatáros
lepedőn.

De kérdezem én, az ifjú Bolyai s Einstein
világűr-utazó koponyája nevében,
csipogó, pityegő zsebhoki-számológépecskék
s templomhodálynyi teret betöltő kibernetikai
rendszerek

csöppnyivel sem okosabb idejében;
hány angyal fér el a tű hegyén?

Max Planck, Niels Bohr, Janus Neumannus, Leopoldus
Szilárdus

urak kora ez, mikor új hierarchia nyílik bent az atomban!
Elektronbolygók tucatja kering az atommag
napja körül, minden elektron mikrogalaxisokat rejt,
egyvalamely bolygójukon angyalok élnek,

horgolják az örökélet végtelen csipketerítőjét,
az atomgalaxisok valamelyikén angyalok bújócskáznak
a Zazi-macska szőrszála közt, e tigrisszagú rengeteg
erdőn,
minden macskaszőrszál tűhegyén atomok, benn az
atomnak
magja körül, egy lakható planétán, a teremtés kellős
közepében:
a Rákóczi út tizenegyben Kinga néni zongorázni tanít,
a fekete forgószéken sulis angyalok ülnek,
háromtól fél ötig Gábrriel, fél öttől hatig Bánkocská,
zongorán fuvoláznak, fuvolán hegedülnek
ha betámít kis-Laci is –
játsszák a Vidám Földművest, játszanak Bachot,
Bartókot, Czernyt, Mozart-menüettet,
játsszák a Mikrokozmoszt, mikrokozmoszuk
további makrokozmoszokat rejt –
hát hol az ugrás, parányiba a nagyból,
mi a makro- és mi a mikrovilág, ha ilyen relatív?
Itt állok én, a teremtés közepén, alapember, poharammal,
mint hogyha állnék Bolyai koponyatermében,
költőként lüktető, kozmikus agysejt,
önálló mundusként terpesztve a két szoba
univerzuma közti határon,
hossztengelyemmel a képzelet fektetett nyolcása
metszéspontjára mutatva, s motyogom:
credo quia absurdum, hiszem a Rendet – mert hihetetlen.

Istenszemmel nézve persze mindez sokkal egyszerűbb (és
bonyolultabb).

KALÁSZ MÁRTON

Mint hogy csak szerelemből tud verset írni, rendkívül termékeny költő. Aprópénzét Viola d’amourra, az argonyelvet az argonauták aranygyapjára, az árgus szemeket pedig Árgilus szemüvegére váltja. Hermetizmusát a hermeneutikus esztéták sem értik. Nem baj, fő az, hogy ő érti a csíziót.

Tündér Ilona

Árgilus ma Jákob-létrára lelt.
Megtámasztja a tündérlány farának –
éjfélre fönt lesz az éj Édenében?
Vagy támad szú, ki elfűrészeli?
Lassan őrölnek a banyafogak;
megkésnek a fölmentő seregek
az angyalólból, hol csobog a nektár
s balzsamtól csillog a lóvakaró.
Mind hófehér cseléd; tolláskodik,
a dunnapelyhet szőréről vakarja,
vagy lófarkával csapkod tomporán,
hónalját megmorzsolt diólevéllel
illatosítja, mielőtt az ördög
mancsára csapna. Siess, Árgilus.

Viola d'amour

Tessékelnél csak át a tű fokán.
Hegedűhúrral hímezek zenét,
ha százszorszépet lépsz a pázsiton.
Felgörbedt hátú kandúr néz utánad,
míg lábikrád körül a szoknya lebben,
szirmát veti a mályva zavarában,
szemét a cigánymeggy földre süti.
Egy aranyfésű kellene csupán,
sugárzásodat vele kontyba raknám,
s a fényboglya alatt elheverészve
lonc-cserjét tépnék: szeret, nem szeret?
A szontyolnak jelére ingemet
s kalapomat venném. Sóhajtanék
varázsgömbömnek: Viola ma szúr.

CSUKÁS ISTVÁN

Orrbeszámoló a Szépvölgyi úttól a Kolosy térig című verseskönyvéből kiderül, hogy felülvizsgálta a költészetnek egy nagyon is vitatható hagyományát. A lírikusok mindig csak a látható és hallható világról beszélnek, a szaglás és ízlés által érzékelhető dolgokat pedig többnyire elhanyagolják. Ő ódai hangvétellő versben írta meg az illatoknak és szagoknak azt a kavalkádját, mely a Szépvölgyi úton lejövet csapta orrba egy tavaszi délelőttön, amikor a hegyről a Kolosy téri piacra igyekezett, bevásárolni az ebédre valót. Ez a vers ott kezdődik, ahol ő abbahagyta. További folytatása már nem lenne egészen szalonképes – az már a latrikánus és latrinátus líra műfajába tartoznék.

Gyomormonológ a Kolosy-téri piacon

Ragyogj szemem, csordulj ki nyálam, az örömtől

Berda József

Kedvenc piarcom két sikátora,
hol bolgár, sváb kofáknak sátor
ont édes és fanyar illatokat
a hársak és az akácok alatt:
seregszemlét tartok ma is, piac,
az orromnak s a gyomromnak mit adsz!

Ugrándozó kölyökkutya a szívem,
lacikonyha-szag üt – nem orrba: szíven!
Fél fogamra elég a pecsenye,
étvágyam növeli a hegy leve;
kedvgerjesztőnek való csak e früstök –
így kezdi napját a király s a püspök.

Az igazi gyönyör még hátravan,
ebédemet ma én főzöm magam.
Vegyünk vagy félkilónyi rókagombát,
a húsboltban hozzá jó ujjnyi sonkát,
zsírosat; vöröshagymát, paprikát –
a konyhaművész a színre is ad,

nemcsak az ízre és a dús zamatra –
szép malac-rózsaszín legyen a hagyma,
míg nyers, de megpirítva őzike-barna ;
a paprika csípős-piros legyen,
ki költő, sírjon is, ne csak egyen!
Hullj serpenyőmbe, sáfránysárga gomba,

rá vékony csíkokban a házisonka,
pirulj, főj! Reszelt sajttal hint a költő,
jó borocskát a poharába tölt ő;
így költöm el megkomponált ebédem,
durrantok egyet, férfias-keményen –
és kész a legzaftosabb költeményem.

ORBÁN OTTÓ

Ő is ahhoz a nemzedékhez tartozik, mely háromszor jött rá, mennyire kibabráltak vele: először negyvennégyben, másodsor ötvenhatban, harmadszor hatvannyolcban. Azóta az élet még többször behúzott ennek a nemzedéknek baleset, betegség és intrika formájában, akár a rosszul vett kanyar vagy valami műszaki hiba Niki Laudának, az autóversenyzőnek – de ezt a sokszor elparentált társaságot többé már nem lehet kiütni; ahhoz túlságosan keményre pofozták.

1968. augusztus 21.

Az egyik úgy emlékszik, vigasztalanul esett,
a másik szerint mézesmázosan bazsalygott az égi
aranyranett,
s teli pofával vigyorgott a halálfejű Hold.
A belső időjárás frontjait nem a monszun, nem a passzát,
és nem a le-fölszálló légáramok hozzák,
hanem a szuronyhegyen fölkinált, poshadó égitestek,
ezek a mézesmadzagsugarú, világmegváltó szimbólumok
– bár mifelénk sohasem volt mindegy,
hogy az atlanti szél hoz-e enyhületet,
vagy Auschwitz, Treblinka fojtó füstje borítja,
Csernobil szele sugarazza be mezeink határát,
hol arany kalással biztató földünk
már nem lesz sohasem gyönyörű Larissza.

Niki Lauda benevez a roncsderbyre

Utolsó balesete fölér egy inkvizíciós kerékbetöréssel.

A lángoló roncsból kimentett bajnok interjút ad –
busómaszk módjára összetákolt arc, béna végtagok,
bukósisakján koponyavarratok cikk-cakkjai;
az átvészelt, századszor is átélt tűzhalál után
csak a lélek maradt épen, a lélek.

S a pályáiív törése, fönt a delelőn,
ahonnét megpörkölt angyalként zuhant le bukórepülésben
a mélybe, félre, a pályaszélre?

– Még egyszer nekivág, roncs testtel, roncs autón,
sártól fröcsögő, porral fullasztó, vad terepen.

Az utolsó bakugratón a túlgerjedt motor leáll,
de a levegőben úszó roncskocsi nem esik le,
lángcsóvában száll fel az égig,

Szent Péter a Menny kapujában pepita zászlóval
fektetett nyolcasokat integet, kiabál:

íme a győztes!

BARANYI FERENC

„Giccs, de gyönyörű” – mondaná Szerb Antal Verdi *Rigolettó*jára, s még jó néhány operára, melyben a hatásos díszletek, kosztümök, dallamos áriák, szenvedélyes jelenetek, élénk (melo)dramaturgiai fordulatok és könnyfacsaró, tragikus finálék valóságos orgiája kápráztatja el a közönséget. Minthogy Baranyi Ferenc, a költő igazi operabubus és verse gyakran operákról szól, *bel canto* stílusban írt költeménye rászolgál Szerb Antal szavára: „Giccs, de gyönyörű”. A póruljárt intrikus, Rigoletto fájdalmát azért érezzük kétszeresen tragikusnak, mert ő maga sem tudja, mi fáj neki jobban: lányának elvesztése, vagy az, hogy a gyűlölt mantuai herceget nem sikerült eltetnie láb alól. Tragikomikus figura, akit szánunk apai gyászáért, de akit ugyanakkor felsült bosszúállóként nevetségesnek érzünk. Ez a kettősség vonul végig a három szonetten, a népszerű operamagyarázó verstriptichonján.

Rigoletto

Operalibrettó

I.

Monterone

(piano, andantino)

Mert szörnyű átkot szórt rám Monterone,
s az udvar népe rajtam nevetett,
többé ne induljak új csínyre, ó, ne,
már megbecsülöm a becsületet.

Így döntöttem, kárvallottan ... De hallga,
fölcsendül ama férfikacagás,
melyre pályáztam mindig én, a balga,
s nálam jobb szolgálja nem volt soha más.

Fel hát, kalandra! – Bár az ész ma tiltja,
a vér ellent nem áll, ha int a herceg,
ó sebzett szívem, s benne drága Gilda,

maradj te rejtve! Az él, aki henceg,
vesszen, ki pórus jár és szarva nő!
Gildát kivéve – ingatag a nő.

II.

Marullo

(*mezzo forte, allegretto*)

Ó, micsoda bűn szállt szegény fejemre,
amelyre Monterone szórta átkát!
Szörnyű vétket segítettem sikerre:
meggyalázták az Egyetlent, a Lánykát!

Könyörgök néktek, drága cimborák,
kerítetek úri dámát, grófi nőt,
csak őt hagyjátok, látva az apát,
ki itt vonaglik lábatok előtt.

Marullo, barátom, kit úgy szerettem,
Marullo, mondd, hogy adják vissza Gildát,
ó nézd a porba sújtott apa kínját,

kegyelmet az apának, ó Marullo! –
Te sem segítsz, te átkozott, kegyetlen?
Hát vájja ki a szemedet a holló!

III.

A mantuai herceg helyett – Gilda
(*presto, fortissimo*)

A bosszú vágya éltet már csupán,
a bérgyilkossal megbeszéltem én,
s a herceg nem olyan kemény legény,
hogy áriázzon hurkossal nyakán.

Szpárafucsíl este a fogadóban
húga nyoszolyáján megfojtja őt –
párját kileheli, mielőtt
kedve telnék a gyönyörben s a borban.

Jó csíny ez is ... De csitt, már itt a zsák,
egyet még tekerek gyűlölt nyakán ...
de mik ezek a fürtök? e ruhák

oly ismerősek! Gilda! Jaj, anyám,
beteljesült a Monterone átka!
Egy álkurafit csempészték a zsákba!

(*Megőrül*)

PARANCS JÁNOS

„Az idő nekem dolgozik” – szokta mondogatni bizakodón mosolyogva a költő, ha túlzott pesszimizmussal vádolják baljóslatú, fenyegető prófeciáit. Az idő, csakugyan, olyanynira neki dolgozik, hogy néhány évvel ezelőtti, setét jövődölései az emberiség erkölcsi, szellemi lealjasodásáról és általában a világ romlásáról ma már vidám és derűlátó versekként hatnak, mint a *Hazatér a vidám földműves* című dal, vagy mint a törpék indulója Walt Disney *Hófehérke és a hét törpe* című rajzfilmjében. Maga a lírikus, hál’ istennek, változatlanul jó egészségnek örvend; közérzete, kedélyállapota egyenesen kitűnő.

A végső óra

Hogy szánlak bennetek,
ti véges lények, ti véglények,
látva hiú törtetétek
a hitegető fény felé!
Hát mertek még csodálkozni,
hogyan van rosszabb a rossznál?
Hát mertek még panaszkodni,
sápítózni – és csalódni bármiben?
Kapzsi vágyatok a szivárvány
hét színe után kétszínűvé tesz titeket,
bármely percben elkárhoztok

az örök üdvösség reményében.
Imára kulcsait kezetek tört rejt,
simogatásotok hurkot,
s érzem a méreg mandulaédes illatát
kenyérosztó mozdulatotokban.
Nem sejtitek, micsoda végzet mozgatja
balga marionett-figurátok végtagjait.
Bűntudat gyötörne, ha elhallgatnám
dicstelen végeteket,
s a karomszerű, szőrös kezet,
melytől függ sorsotok egy pókfonálon.
Megvető pillantásotok lepereg rólam,
mint kövér vízcseppek a zsírpapírról,
mint a föld férgei a kiásott koponyáról.
Csak szánlak bennetek, nyomorult bábokat,
melyekből a halál pillangója
egyszer majd kikel.
Én, ki sosem kértem semmit tőletek,
s nem siránkoztam soha fületekbe
nyafka asszonyi szóval,
csak annyit kérek, ha eljön az óra:
kössétek föl majd az államot,
hogy le ne essen a meglepetéstől,
mert bár megmondtam előre,
minden rosszabb, mint várhatnátok dőréen,
azt még én sem sejthetem,
amit a végső óra hoz.

ÁGH ISTVÁN

Nagy tehertétel a modern költészetben, ha egy lírikust romantikusnak tartanak a kritikusai, ha remekül tud prózát írni, és ha költőfejedelem a testvérbátyja, ki „elírta előle” a szülőket, a szülőföldet, a szülői házat. Ágh István meg van áldva mind e három kínos kiváltsággal; verse kihívó bátorsággal és ömiróniával vágja a világ szemébe, hogy azért sem adja föl.

Körözött romantikus

Körözött romantikus vagyok, romantikus körözött,
a liptaiba köményt, paprikát hintettem,
vaját kevertem, hagymát vagdaltam belé,
orruk attól fokhagymás az esztétáknak,
ünneplőbe öltöztetem a borosüveget,
nesztek, igyátok, utolérhetitek körözöttségem,
jöjjetek utánam az Amerikai úton
a Korong utca sarkáig, a Csalogató csárda
lebujlehelletéig, a pulton hártypapír alatt
fonnyadoznak a körözöttes zsömlék,
szagot üzennek a húgyos fűrészpornak,
orrotok attól fokhagymás, de legyen
ma jó napotok, kapjátok el körözöttségem,
rátok lehelem romantikámat, razziázzatok,
két dekoltált csaj közül rátok mosolyog sármom,
jöhettek az igazoltató boxerekkel, vérebekkel,
rég lengyel földön szilajkodik már fantáziám
parázna szőke nőkkel, színes luftballonokkal,
sült fácánt, medvetalpkoconsyát fal képzeletem,
kínálgatom Második Rákóczi Ferencet,
egyél, fejedelem öcsém, nem száműzhetnek,
amíg velem csöngöllőzöl, nem kell disszidálnod
romantikapecér esztéták, aszkéták elől,
körözött romantikusnak hisznek téged is, barátom,
akárcsak földimet, Savanyú Jóskát, Sobrit,
hírnevünkéből háromszáz évig megél az ország!

TANDORI DEZSŐ

A legigénytelenebb témákból csinál nagy költészetet: francia impresszionista festmények, Szép Ernő esernyője, verebek, koalák, játékmackók, álkrimi, gombfoci ... De ez csak látszat. Mindez csak ürügy, hogy a legnagyobbról beszéljen: mi az, hogy írni, az egyszeri elnémulás – az elmúlás tudatában.

Mondjátok velem: ablakpárkánykönyökörökélet

(de az sem baj, ha nem mondjátok, csak az ima szorítson)

A törpefenyők sündisznóállagúsága
s a Van Gogh-lobogású napraforgósárga
szállongó tollpihékként hullanak a sárba.

Ha újra felkeringnek mint a bécsi Ring,
a koppenhági sörözőben némi ring-
lit kérsz, mikor a csap a habba bele ... ereszt.

Így élünk mostanában. Szpéro visszajár,
a túlvilági *karmát* próbálgatja már,
blöki-álcás reinkarnációra vár.

E furcsa tercinákra Pipi Néni tercel,
pi-pí, tyü-tyú, pi-pí, birkózik egy perccel;
söröskorsóm szélére szállt előbb egy perccel.

Tyü-tyű, pi-pí, trillázza, noha nem kanári,
ezt kevesen tudják, de sok a lári-fári,
ezért vagyok már, mint egy téli lárva, fáradt.

Mégis vidám vagyok, pihányit* sem szekánt,
bár biztos lesz, ki magyarból megint *megint*,
ha nem süt a nap villanykapcsolóm szerint.

Szép Ernyőm ezért magam fölött kifeszítem,
megállok ütötten, mint K. Dezső is itten –
gondold, de ki ne mondd: vigyáz reánk AZ is fent.

Lezser

Hommage á Léger

Én elsősorban: írok, másodsoron: élek –
így hihetné, ki felszínesen ismer,
de ha egy kissé gondolkozni is mer,
beláthatja: *oron kívül* se félek

élni és írni. Tanúsítja Szpéró,
Brumi, Szőrmók, Bubus és Pipi Néni,
tanúsítják: nem szoktam sose félni,
fütyülök rá (sötétben); Mici Mackó

is így jár *el*. S most jön az antitézis,
szonettetem fönt elhangzott tézisére:
ha fogam fésűs celofán nélkül zenél is,

* *Géphi*bá; értsd: *pihényi*. *Pipi Néni* a betű leütésekor rászállt a klaviatúrára.

s hányaveti a jambus e zenére,
ki másodsorban ír, az elsősorban él is
a *félsz* fogva-cogva tartott ütemére.

Samu, hát ezt is megúsztuk

„Mint aki elindul egy uszoda
ötvenméteres nagymedencéjében,
hogy a szemközti falhoz odaérjen,
s dehogy hiszi, hogy nem jut el oda” –

úgy írom e szonettet, lábam ollóz
a jambusok kallózó ütemében,
két karom képeket húz s húz – remélem,
a fordulóra jókor ér a falhoz.

Ha ráúsznék a parafás kötélre,
sípszó parafrázisától kísérve,
zavarba jönnék – csak egy pillanatra,

de épp elég, hogy kijövet a partra
gyorsan a köpenyembe burkolózzam
és örvendjek, hogy szonettem megúsztam.

A felügyelő otthona

(hangsúly az ón, ld. a lábjegyzetet)

Itt ülnek sorban, verebeimmel szőrmentén sem veszekedve
a szőrmentébe öltöztetett koalák; a verebekkel
régóta koalícióban állnak – ülnek – e koalíceumban.
Méltányos lények ők, s nem is adnák alább;
a verébtolerancia úgy működik itt,
mint a visszakeresztelt *Sugár-út* platánjain,
e verébkatedrálisokon, verébdómokon, verébgótikákon,
melyek alatt sétálni verebekkel esernyőtlenül:
megpecsételt verébbarátság és verébkítüntetés.
Hogy éhes macskák felkússzanak? – Nem ajánlanám,
Tradoni felügyelő El Cap bármely neves banditát,
Al Capót, Al Capónét s más díszpintyeket;
elkap? Ó,* ne! – kiáltja Al Capone, ám Agatha néne
mára már a poharába teheti a fogsorát.

* *Hangsúly az ón (v. ö.: Stannum).*

BELLA ISTVÁN

A költészet az örök érvényű pillanat műfaja. Ezt a régi tételt fényesen igazolja Bella István itt következő verse. A költő ugyanis tíz éve napjában többször végleg leszokik a dohányzásról, s így óráról órára, napról napra és évről évre folyamatosan érvényesíti fogadalmát: „ez lesz az utolsó”. Híres ritmusváltásait, melyekkel már annyiszor megváltotta a világot, nem minden esztéta ismeri el, de így is a legjobbak közt tarthatjuk számon. Nagy nyelvújító. A magyar névszók igésítésében ő tartja a rekordot: a tavaszodom, telededem, hajnalodom, esteledem fordulatokon kívül sikerrel vonta be a magyar igeragozás rendszerébe – hogy csak néhány példát mondjunk a sokból – a méz, a must, a murci, a malaga, az aszú és a macska szavakat; az utóbbi több változatban is előfordul verseiben – pl. macskásodom, macskajajosodom, cicázok, cirmolok, cirókamarókázok – és így tovább a vasmacskásodomtól a cicababázomig és a miapicázomig.

Hevem hava

Havasodom, hamvazkodom.
Havannázik Hamvazószerda.
A szivarról még ma leszokom.
A halálnál van a szerva.

Leveledzem, laskásodom,
lepereg a vakolatom.
Kertek alatt mándruc oson –
bevakolom vakablakom.

Csípőd égő csipkebokra
feledés dögkútjába dobva.
Néha mégis fölsistereg,
s bóbiskomból fölrévedek.

Váltok búról szomorra,
szomjról tikkadt pokolra.
Itt versem is ritmust vált:
az egyhangú rím s rigmus bánt.

Göncölödöm hétágra,
nem napozok: csillagzok.
Ki velem hál, hétárva
eget hoz a világra.

Bőszül az ősz, telik a tél,
nyaram falom, fogy tavaszom.
De az ellenfél is alél.
Halálom el-marasztalom.

A teremtés hatodik napja

Az Isten egy nagy alkimista,
ámde ma nem megy az alkímia:
embert nem sikerül csinálnia.
Motyogja: „Ó, én alkimisten!”

UTASSY JÓZSEF

Egy Petőfit idéző verséért Megamorv-nagydíjban részesítették, mert már évtizedekkel a Morvay-féle szibériai expedíciót megelőzve sikerült lerántania Petőfi sírjáról a szemfedőlapot. Ezenkívül még sok mindenről lerántotta a leplet, de kisebb eltiltásokkal és mellőzésekkel tűrhetően átvészelte a maga mögött hagyott ifjúságot.

Hold-ének

Gyöngy,
ki csillagfűrtben
tündökölsz
odafönn,
hol Nap köröz
robogva,
ragyogva,
s a Hiába ívén
feszül érted
az égi körönd,
s örvöznek

örömré
aureolával opál karikák,
kit kutya s ember
hiába
kiáltva
imád,
isteni könny,
érted sír alatt
feketén
a göröngy.

Estefeleg piroslámpás...

Estefeleg piroslámpás kipi-kupi bárban
kipi-kopp kipi-kopp
megpróbálom jól forog-e a kulcsom a zárban
kipi-kopp kipi-kipikopp

Ha azt mondják menjek isten hirivel
kipi-kopp kipi-kopp
mert különben a portás meghirigél
kipi-kopp kipi-kipikopp

kimegyek a timi-temetőbe
kipi-kopp kipi-kopp
befekszem a legmélyebb gödörbe
kipi-kopp kipi-kipikopp

de egy szökét küldjeteK utánam
kipi-kopp, kipi-kopp
meg ne fázzam melengesse lábam
kipi-kopp kipi-kipikopp

Dátumok

1944
minket az Isten meg nem véd

1945
a felszaba-dúlás beütött

1951

vásott, nadrág – fénylő ülep

1952

szemedről lehullt a kendő

1956

vérrel és rommal bőven vagy

1968

a lelki vérünkben pancsolsz

1989

Csillag árvája vagyok? – lelenc!

1989. október 23.

Elmúlt a közbárcaság –
éljen a köztársaság!

1989. december 20.

Ez a román
cezaromán!

1990

megint csak becsapnak engem?

VERESS MIKLÓS

Verseiben boszorkányos ügyességgel képes többször is témát váltani; a kompozíciós egységet rímekkel teremti meg. Aki egy mondatban össze tudja foglalni, miről szól a költeménye, az soron kívül diplomát kap az ELTE bölcsészkarának líraesztétikai tanszakán.

Na kongsz-e mán Nakonxipán?

(A Tautológokból)

Szerelmem mint a Popocatepetl
a szívem nyílt mint terített rebetl
születtem amikor őrzöngve dült Mars
mindent ütő rím: terített redurchmarsch

Hallgattam egy éjen át Bernsteint
olvasgattam Verseghy verseit
nem szeretem kik hangot váltanak
amikor mások rendszert váltanak

Jobb szeretem a derék ortológot
mint a nájlönnyelv-nyűvő neológot
s bár néha volt hogy orrom hej de lógott
nem láttatok még bölcsebb *Tao*-tológot

Jobb ma egy nő-faló ha trójai
mint holnap egy *jobb*ra-át! Prónay
és jobb a versbe néhány kósza kínrím
mint keresztetre írva majd az INRI-m

Bocsássátok meg ezt a tautológot
szabadúszó vagyok de sose lógok
a játékban sem tűröm a *va banque*-ot
fel is robbantom én még ma a bankot!

BENKŐ ATTILA

Fortélyos költő; mindig pár sorral alább derül ki, mit akart mondani fennebb. Mire elárulná, már újabb várakozást keltett bennünk. Aki megfejti, melyik rózsadombi utca nevét rejtette el a versben, az jutalomkönyvet vásárolhat. Annyit segíthetünk, hogy nem az Ady Endre utca nevével folytatott szófacsarás esete forog fenn a műben.

Verskulcs egy kölcsönszobához

A megrepedt falú házban
hol – „nyisd ki rózsám kapydat kapydat” –
játszottam vele csigabigást
szőke haja nyomot hagyott
a fekete takarón
„itt mintha földrengés lett volna”
sóhajtotta bűgőcsigahangon
már füstöt fújva a cikkcakkos mennyezetre
pedig rengett pedig tényleg rengett alattunk

Benkő Attila a budapesti Eötvös József gimnázium diákja volt. Első képverseit a második A osztály padjába vésve őrizi az utókor:

Elöljárók

I. Üdvözet a posztmodernnek

Mottó: nem vitás, ez oszt' modern!

Ante apud ad adversus
circum circa citra cis
contra erga extra infra
inter intra iuxta ob
penes pone *poszt* és *Péter*
prope propter per secundum
supra versus ultra trans

II. Hódolat a százhárom éves íróőnöknek

Mottó: Supra aggnő szökj fel kabla!

Körmöcbányai táncszó

Ante apud ad adversus
circum circa citra cis
contra erga extra infra
inter intra iuxta ob
penes pone post és praeter
prope propter per secundum
supra aggnő ultra trans

III. Latintanárunk, a drága emlékű Vágfalvy béla,
a vásott diáknyelv szerint penész arcképe az érettségi
tablón

Mottó: „vidit simulacrum suum”

Phaedrus

Ante apud ad adversus

circum circa citra cis

contra erga extra infra

inter intra iuxta ob

Penész pónem post és praeter

prope propter per secundum

supra versus ultra trans

SZEPESI ATTILA

Kezdetben sámán-énekeket írt. Ezeket, a fejlődés állomásaiban végighaladva, kobzos költeményekre, trubadúri tarantella dalokra, regős receptetésre, bárd-csatadalokra, igric-ingerkedésre, majd hegedős énekekre, végül a korszerűsödés csúcspontjára érve, jokulátori dalokra cserélte. Újabban ismét sámán-dalokkal kísérletezik. Modern költő. Nemsokára megjelenik szerelmes versgyűjteménye, az *Ars amatória*. Profi munka.

Jokulátor dala

Menlevelet kér a sintér, lelkét nem adhatta ingyér, krampusz-lányok kurafia, mit ad érte a maffia, amikor még kistökös, mind azt hiszi, Üstökös, amikor már longaléta, mint egy bárdos longobárd, s nagyobb mint a *hiu*-létra, számíthat rá bármi párt, összecsattan tenyere, megvan zsíros kenyere, mindennapi betevője, meg a hatványkitevője, felüti a Bibliát, anatómát elkiált, nem bírja a kénköszagot, meghúzza a kócmadzagot, ártatlan? na ne mondja, én meg farsang boldondja, jöhetnek a diákok, pápaszemes pupákok, jöjjenek a zsurnaliszták, bértollnokok, bélgiliszták, hemzseg a sok paragrafus, utolsó pár előre fuss, cini-cini hegedű, a szám íze keserű, ne legyen új katasztrófa, működjön az akasztófa, nem lehettem Grál-lovag, ki sohasem vált lovat, gyere be az eszpresszóba, böllenedjünk zeneszóra, elég volt a parancsszóból, még egyet a narancsszörpöből, egy lityi, két lityi körbe-körbe, tessenek, szaporán a gödörbe!

ORAVECZ IMRE

A nürnbergi mester-dalnokok versenyén szabatosság, tárgyyszerűség és tárgyilagosság kategóriában nyert bajnokságot. Ma már elismert költő, ám hogy verseiben mi az, ami száraznak ható szövegeit vitathatatlanul költészetté teszi, azt mindmáig nem tudják megmondani a kutatók.

A fotólaboráns

H. C. Artmannak

A fotólaboráns a piros lámpával megvilágított asztalhoz ül, gyakorlottan átfutja a munkalapot, a borítékból kivieszi a celofán negatívtaskot, óvatosan kihúzza a tasakból a negatívot, szarvasbőrrel megtörli, az adapter üveglemezei közé rögzíti és behelyezi a nagyítógépbe az adaptert,

felkattintja a nagyítógépet, kinyitja a blendét, a nagyítókereten beállítja a munkalapon előírt nagyságot és az arany-metszés szerinti képkivágást, a vetített képen beállítja az élességet, ha ettől túlságosan megnő vagy csökken a képméret, módosít a kinagyításon, újra élességet állít és blendéz,

a papírdobozból előhúzza a kívánt képméretnek és a negatív karakterének megfelelő lágy, speciál, normál vagy kemény fokozatú fotópapírt, a piros szűrő alatt a nagyítókeretbe helyezi a papírt, a léniával leszorítja a papír szabadon maradt szélét, lekapcsolja a nagyítógépet, az objektív előtt elhúzza a narancsvörös szűrőt, az exponálóórán beállítja az expozíciós időt és exponál,

a zöld lámpával megvilágított hívókádhhoz lép és a papírt belecsúsztatja a lágy, normál vagy kemény fokozatú előhívóba, a csipesszel óvatosan lenyomkodja a széleit, hogy ne keletkezzenek rajta légbuborékok, megfogja a csipesszel a papírt és lassan ide-oda mozgatja a tálban, vigyázva, hogy a csipesz ne okozzon a papíron karcolás-szerű feketedéseket,

figyeli a halványan kibontakozó fényképet, amint megjelennek a legmélyebb árnyékok, majd a középtónusok, s ha a megvilágított felületek mézsfehérek maradnak, lágyabb hívóba teszi át csipeszével a képet, s ha ez sem elég, kiemeli és leheletével melengeti a papírt, hogy így segítse a hívót a gyöngén exponált részletek előcsalogatásában,

amikor már eléggé mélyek az árnyékos tónusok, s a világos részletekben is megjelentek a halványszürke árnyalatok, a fotólaboráns leöblíti a képet, a rögzítő oldatba csúsztatja, s a fakanállal lenyomkodja, hogy a folyadék egyszerre lepje el az emulziós réteget és ne keletkezzenek rajta fixirfoltok,

mielőtt fehér fényt gyűjtana, egy pillantást vet a papírdobozokra, s miután meggyőződött, hogy a dobozokat bezárta, meghúzza a nézőfény vécelehúzóhoz hasonló kapcsolózsínóriját, a rögzítőtál peremére tűzött csipesszel megfogja és az oldat felszínére emeli a képet, ellenőrzi a tónusokat, ismét meghúzza a kapcsoló-zsínórt, eloltja a nyers fotópapírokra veszélyes nézőfényt,

a csipeszről az ujjaira fröccsent rögzítőoldatot leöblíti a vizestálban, megtörli a kezét, visszaül a piros lámpához, gyakorlottan átfutja a következő munkalapot és ismét

hozzálát a nagyításhoz, közben egy költőre gondol, akinek versében Fiala főhadnagy feketével keretezi be Kossuth Lajos képét a múlt századi Egyesült Államok valamelyik vasútépítkezésén, akárcsak Bódy Gábor filmjében, és rágyújt egy Terv cigarettára –

PETRI GYÖRGY

Mint tudjuk, a költő elsősorban szerénységéről híres. Már első bemutatkozásakor így beszélt verseiről: „költészetem”. Nemhiába, egy régi *bon mot*-val mondva, van mire szerénynek lennie.

Költészetem

Úgy olvasd költészetem,
ahogy én eszem:
kákabélűen,
de nagyevő-eszüen.

Ülj, és figyelj.
Figyelj!
ez nem romantika
és nem is -zeti.
A sordíjat a Sörös fizeti.

Nem mondja itt az áldó erőszak:
„kelj fel és járj”.
De lassanként lejár ez a
zsarnokságnak – hm – laza,
durva? vagy kurva?
diktatúra.
Ez már egy más időszak.

Ülj, és figyelj.
A versre. E nyersre.
Különben, mit bánom én,
legyen akár „költemény”.

Nekem úgy is megfelel, ha jön
a rutin-unalom.
Tőlem akár mászkálhatunk egy kicsit,
á la Gregor, a falon.

1989. december 20.

Szigligeti anzix

Trabantkék ég vert aranya.
Tótükör zsíros mosolya.
Tengernagy* magyar pocsolya.
Romvár kihúzott zápfoga.
Kastély csipás vakablaka.
Vinkó bácsi kénbűz bora.

Derús, derús Pannónia.

* *Vagy ellentengernagy – egyre megy.*

DOBAI PÉTER

A költő érettségi után egy évig a magyar tengerhajózás kötelékeiben ismerkedett költészetünk egyik örök témájával, a Végtelen Vizekkel. Modern romantikusként képes arra, hogy a dél-pesti Duna-part kőrengetegébe belelássa a doveri, bostoni és New York-i kikötődokkokat, s az alsó-rakparti Matróz-kocsmából a vízre tekintve, delfineket és lánytestű sellőket vizionáljon. Újabban elég, ha elmegy a képtárba – egy-egy tengeri vihart ábrázoló festmény látán már dülöngélni kezd, s széles matrózlépésben járja tovább a kiállítótermetet. Az alábbi vers érdekessége, hogy a költő ezúttal beérte mindössze egy kurta ajánlással és három idézettel a mottóban.

*A közraktár utcai Dunapartszakaszon,
szemben a Múgyetemmel*

M.-nek

Halászok mesélik, hogy messze délen
egy olajos, fűszeres szigeten,
hol drágakő szikrázik a homokban,
volt egy madár...

Stefan George

Nyári napnak alkonyulatánál
Megállék a kanyargó Tiszánál

Petőfi Sándor

zavaros, bölcs és nagy volt a Duna

József Attila

Azon a kikötőtuskón – emlékszel? – 1964 július 11-én
19 óra 58 perc és 20 óra 7 perc között egy dankasirály ült,
szemben a Múgyetem alkonyati sziluettségével,
a Gellért szálló fáraósisakos, fáraószakállas homlokzati
kupolájával

s a strandépület fehér püspöksüvegével,
mely alatt a teraszon pálmákat lengetett a szél,
néztük a vasszürke vizet, amint bókoltatja a bolyákat,
néztük a nemlétező sólyákat, a dokkokat, drednoughtokat,
az óceánjárókat, a kajütöket, kabinokat, kormányokat,
kormoránokat,
néztük a szélfodrozta vízben a nemlétező sellőket,
a délfinmozgású matrózkáprázatokat,

a hídpilon csúcsán a vasmacskára lecsapni készülő
Turulmadarat,
a daruskocsik, cementszállító konténeres teherautók és
kamionok
túlsó rakparti forgalmát, a Drina, Frangepán és Bratislava
gőzösök fürdőző sirályereszkedését a vízvonulással
vagy dohogó, pulzáló küszködését szemben az árral,
mint szélhajtó küszökét,
néztük, amint jönnek a múltból jelenünkbe
s mennek a mából a nagy sehovába,
s Havanna pálmafás partjáig sodorja vissza emlékeink
jégtábláit
a megfordíthatatlan időzajlás.

DEÁK LÁSZLÓ

A Józsefváros vedlett kőrengetegéből hozta költői anyagát, abból formál kissé frivol, földközeli költészetet. Az alábbi vers annyira földközeli, hogy földközelibb már nem is lehetne.

Elégia a tűnt idők gördeszkásairól

„A jambus is fontos”

Nemes Nagy Ágnes

Hová lettek a tűnt időknek gördeszkásai? –
így kezdem ezt a versemet, sóhajtván mélyet,
mint aki vár egy újabb reneszánszra,
noha *körei s kiadója* nem éppen *Pleiádok*. –
Elnézem e kor utcagyerekét:
nem deszkája van – kerek korcsolya,
hosszúkás, keskeny s műanyag;
bakkecskeként ugrat fel a járdaszegélyre,
állva száguldozik, mint a hullámlovassal
messzi, boldog déltengeren.
Páros lábbal hajtja járművét,
veszélyeztetve bácsit, kismamát,
váratlan felbukkanva sarkon, kaputorkolatban.
Mi *ültünk* a deszkán, akár a háború után
a kosáremberek, s a társunk
vagy spárgán húzta földszint-alacsony
tákolmányunkat, vagy mögöttünk
állt, s féllábbal hajtotta dübörögve

döcögő rollerunk, melynek csapágait
ki tudja, honnan csaklítottuk, *szereztük*.
Ha játszótéren, külvárosi rámpán
vagy a raktárlépcsőre fektetett
pallón egy kis lejtőre leltünk, boldogan
görögtünk le, a dörgést is túlkiabálva;
szánkózó gyerekek voltunk nyaranta is
a tabáni domboldalon, a Várhegy oldalában.
Szüléink nem ültettek minket autóba,
tíz-tizenöt évig nem láthattuk a Balatont.
A villamos „töke”, a *tuja* („hátúja”)
volt fő közlekedési eszközünk,
ahogy azt kedvenc Mándynk is megírta,
vagy a peronnak túlsó oldalán,
a felcsapott ajtó verőcevasába
csimpaszkodva csüngtünk fűrtben a lépcsőn,
kitéve a veszélynek: lesodornak
az ellen-villamos potyautasai,
vagy elgyöngül kékre gémberegett kezünk
a jéghideg vason. Mi *veszélyesen éltünk*,
nem egészen úgy, mint gondolta Nietzsche,
csak mint a pesti utca gyermeke,
vagy ahogy mostanában él a lektor,
a kritikus, szegény mezei irodalmár,
kiadói szerkesztő, hetilapnál
a versrovat kopaszítás felelőse,
sok ellendrukker s pár haver között,
utolsó százasunknak s a pincérleánynak
seggére verve, Kormost, Weörest, Kálnokyt idézve,
félve, rosszkedvűn, mégis szabadon,
seregnyi léha s „fontos” dologra fűtyülve.

DÖBRENTAI KORNÉL

„Ilyen nyelv nincs!” – kiabálta magából kikelve az olasz eszperantista, aki az összes latin nyelven kívül jó néhány szláv, germán és közép-afrikai nyelven is értett. „Van” – mondtam neki, és tovább szavaltam neki Döbrenței versét. „Ezt csak az eszperantisták froclizására találták ki!” – méltatlankodott. „Nem, a magyar nyelv mindenre alkalmas. Különösen arra, hogy Döbrenței verseit fölvéve a francia iskolások kötelező tananyagába, végre leszoktassuk a franciákat a raccsolásról. A vers mondása közben ugyanis raccsolni tilos!” – mondtam a versből rámragadt nemzeti büszkeséggel. Az eszperantista csak annyit válaszolt, hogy legközelebb, ha Döbrenței szavalom, mellékeljek hozzá hallgatóimnak egy rezonanciatompítót, mely a tremulánsok által keltett, egészségre káros rezgéseket visszafogja.

Címerállatok a tejúton

Virrasztó rettenetben katasztrófasetéten
lángvipérákkal vizionálom a Skorpió tűzözönét,
extázisom százezer lábom tolong a roppant bércek iránt,
csontcsikorító fogvacogással ordasharapású veszélyek
rontanak tumultuózus álmaim verejtékvert seregére,
csődörletes dobrokolással rámtör a döbbenetesség,
vérbő virágba borulnak vörhenyeges bimbójú verbénák,
tüzes dárdazápor, röpködnek köröttem vérlángú
kormoránok,

rőzsetűztopogású sörénnyel torlódnak agyamban
    vérparipák,
orgiára hív felelni pokolkatedráján a cvikkeres pávián –
de kutyabilétás bölcseletét ma dögcédulástul kiköpöm,
mert agyrobbanásos kitöréseim tomboló protuberanciák!
Tajtékzó kancákat betörni bronznyergem alá
felöltöm bordáim dongáját abroncszó puzdraszíjamat,
megeredt vércsatornás kardom kopjatörő ércét
    megpengetem,
történyhüvelysípolású katonatüdők szívzörejével
zsúfolt költői képeim sarkantyúcsillagát
Szent Paripám vértől dagályló vékonyába,
fennhéjázó solymárkesztyűmet bünszeplős arcokba
    vágom,
s mielőtt a horizonton fölrarylik a kürtrivalgás
fénytrombitahangon a vériszamos Tejút iszapos
    Szamosáig,
kísérjék bár pattantyúsok, bérctüzérek és boforcok,
Konrád király vaspajzsos, vasvértés vérsoldosai,
Szent Gallen bőrfejű csuhásai még ma szorulnak!

SZÓCS GÉZA

Amikor a kolozsvári háziőrizetes előtt váratlanul megnyílt a nagyvilág, egy csapásra felhagyott a bátorsággal. „Minek legyenek bátor, amikor itt engedik?” - kérdezte az új-mexikói, a chicagói s a genfi kilátóra és környékére mutatva. Ámde midőn hazalátogatott szülőföldjére, s egy népgyűlésen a Vatra hangadói beléfojtották a szót, azonnal visszatért az eredeti hangja, azaz a bátorsága. Politikai és filozofikus líráján kívül még szerelmi és infantilis költészete jelentős.

*Kis, törékeny nemzetsziget
nagy népek viharzó tengerében*

– Hogyha jön a Nagymogul,
mit tehet a kis vogul?

– Azt, mit a sors oszt rátok!
(Értitek-e, osztrákok?)

– Számíthatnak oszt' rátok
testvéritek: osztjások?!

Kristallizáció

Három nap néztem volna csak szemed

Illyés Gyula

Szerelmem folyton-folyvást hízik és dagad

akár Stendhal lelombozott faága

a salzkammerguti sóstóba belemártva

Gyűlik jó sok Delphoiban megjósolt sókristály

sok kicsi áttetsző érzésoktaéder

egymás hegyén-hátán erotikarombuszok

Belémpereg minden kis eidolod monászod

szemembe áramlik ahogy epedve nézlek

szemedbe perreg minden magam-másom eidolom

Nézzük csak egymást három napon át

lassanként kicserélődünk egészen

kézenfogva sóbálvánnyá kárhozunk

édes kettesben sós könnyeket hullatunk

PARTI NAGY LAJOS

Verseinek megfejtésén hosszú évek óta dolgozik a Magyar Tudományos Akadémia nyelvészeti osztályának teamje és a pécsi autóroncstelep metaforabontó brigádja. A munkálatok mindjárt legsikeresebb verseskönyvének címenél, a *Szódalovaglás*nál megtorpantak, s mindmáig nem jutottak megnyugtató eredményre a tudós testületek. Egy tekintélyes nyelvész azt bizonygatta, hogy a kötetcím a „veri, mint szódás a lovát” szokásmondásból eredeztethető. Egy villogó szemű ifjú verskritikus szerint a szóda, vagyis a szóдавíz – mely közismerten a szétpukkanó buborékoktól pezseg – félreérthetetlenül a költő polgárpukkasztó szándékára utal. Az Akadémia vegyészeti osztályán felkért szakértőnek meg nem erősített véleménye szerint a metafora arra utal, hogy a költő egy borozgatás alkalmával kissé elgaloppírozta magát, és gyomorégésének enyhítése érdekében sürgősen el kellett nyargalnia szódabikarbónáért. Mi az alábbi javaslattal állunk elő az értelmezésre.

Ásványráló járatás

meghívtam kosztolni kosztolányit
viselt egy bordó posztómellényt
vésd fel mondta szépmagyarul eztet
ujjgyakorlat mesteri a tesztet
kontrapunkt kontraposzt

kontriport és kontriposzt
és mond mint kinek arcán fagy a blődli
neked is kellett halkan belelépni

* * *

verbaliter volantok
scriptaliter manentek
papundekli trabantok
papírmalomba mentek

* * *

aszalódva szalonodba
ach te karitatív kariatíd
kinek karikatúr a karizma
s karizmatik a humanizma

* * *

Estevan Estevan Pisti nyugalomba
kiesett fogamból betűrágó plomba
zúg az aluljáró sok benne a pornó
bonbonos dobozból szám sarkába bonmó
kedvelem mert bele pia belepi a porhó

* * *

a könnyeit lecsókolom
ha főz egy jó lecsót 'kolom
lány korsóval fél korsó hiány
négy korsó habbal fél torzó leány
alul én fölül ő ez a szerelem
polski lányát nem a *Fiát* szerelem

* * *

benzinolaj keverék
ha elég
elég ha belégzed
elér a balvégzet
ólom és álom

* * *

kosztolányi huggleánya
szegény csak egy dalt zongorált
jöjj loyolai fülolajára
igtől náciig náctól vácig
szpérótól szegedinácig

* * *

ha nebuló bif-
láztalan
lóduljon míg
frásztalan

* * *

Mit nekem te zordon Kárpátoknak fenyve!
Vadregényes tája, tán csodállak, nemde?
Járj a! Lenn az Alföld tengersík vidékin –
Ott vagyok honn, ott az én világom börtön!

* * *

mit fixíroz engem ez a pancser fotós
kérdi a kedves az oldati képen

* * *

adydas pegazus
adyde adyde bokaszárnyam
emberfaló trójai bocassa
add yde nyomban
négyezerért hermésztopogóm!

* * *

bizonyítványom mélymagyarázom
családfámrul az őst lerázom
szittya ki tűzünket mást szidón szítja

* * *

politikált praktikált furton fűrt
poétáBa bitskát szűrt

* * *

melancholy bú kólíka
elpásztorolt bukolika
bukott szeráf-elégia
megbelzebúbolt ég fia
kikandikál bukó lika

* * *

fut a turista
a futurista
a Parnasszusra
klasszikus kaktuszost
tüsként letaposva
szupra aggnő

pattanj a bakra
szuper blabla
kabalababa

* * *

pokoltornác limbusom
te légy az olimpusom
ott essem el én a betűk mezején
ott folyjon a ténta ki ifjú szivembül,
s ha ajkam örömteli végszava zendül,
hadd nyelje el azt az *aczéli* döreje

* * *

valék vigalmtudatlan
levék siralmtapasztalt
hant alatt alhatva
almom a nyugalmom

FERENCZ GYŐZŐ

Vasár- és ünnepnapokon sosem ír verset. Igaz, hétköznap is ritkán – de azért kifejezetten hétköznapi költő. Formaművésznek tartják, pedig az. Kedveli az egy- és kétértelműségeket; szeret fogócskázni a saját árnyékával, melyet rendre utolér. Most kivételesen mi is részt veszünk a játékában.

Hason más

Egy koedukatív kiránduláson
bokros teendők párban is akadnak;
szeretnénk ilyenkor hason – de másan –
feldobni kissé egymással magunkat.

Én feldobott voltam – föl-földobott kő.
Jól tudtam, hogy nem babra megy a babra,
s mert magával rántott ama lökött nő,
eljutottam vele ötről a hatra.

Drukkoltam, jaj, csak ne jöjjön a parkőr,
nyakában a tábori kukkolóval,
fegyvere bot és agancsnyelű fartőr,
kiabálva: „fogják meg, két fatolvaj!”

Tűzkeresztségen ess át, ne bukáson! –
Botrány nem is forgott a terítéken,
csupán mi ketten. Kigolyóztatásom
megúsztam én, és Ő is persze, szépen.

Tanár morog: „elkalandoztatok!”
Mint amikor a figyelmünk esetleg
kihagy az órán. De – jól alhatok:
szerencsére csak a kaland *esett meg*

Betonszerkezetek

A vágy már nem elég,
nekem betonból kell az ég.

Nemes Nagy Ágnes

Hát nem betonból kell az ég?
Nem kell a szilárd kupola?
Egy könnyűszerkezet elég?
Mint a nyitható uszoda?

De mi lehet a betonon túl?
Nagy fény – s a csillag: lukacsza?
Hogy likakon az ég betódul?
S a beton ég egy szféra csak?

Nekem betonból kell az úr!
Az égi örvény. Az azúr.
Úgy nem lesz kozmikus a zűr.
Hogy békében hagyjon az Úr.